J.B.
240

Prijs per nummer 5 centiem. Zaterdag 1 en Zondag 2 Januari 1916 **(Nieuwjaarsnummer)** Tweede jaargang, n. 1 en 2

DE VLAAMSCHE POST

BEHEER EN REDAKTIE : BEGIJNHOFLAAN, 40, GENT | AFGEVAARDIGDEN DER REDAKTIE : J. DE BOEVÉ, A. THIRY & R. KIMPE | ...EN IK ZIE MIJN VLAANDEREN VRIJ TH. COOPMAN

Een Nieuwjaar van 60 Miljoen voor onze Behoeftigen

Verordeningen en Mededeelingen

107

Art. 1. — De door verordening van 8 November 1915 (Nr 72 van het Verordeningsblad voor het Etappengebied van het 4e leger) tot 31 December 1915 verlengde termijn voor protest-opmaken en andere tot vrijwaring van verhaal noodige rechtshandelingen wordt tot 31 Januari 1916 verlengd.

Art. 2. — De verordening van den Koning der Belgen van 3 Augustus 1914 betreffende het terugtrekken van bankgoed blijft met de beperking, welke zij door de verordening van den Koning der Belgen van 6 Augustus 1914, en met de uitbreiding, welke zij door de verordening van 8 November 1915 (Nr 72 van het Verordeningsblad voor het Etappengebied van het 4e leger) verkregen heeft, tot 31 Januari 1916 van kracht.

A. H. Qu. den 23 December 1915.

Der Oberbefehlshaber,
(get.) Herzog ALBRECHT VON WÜRTTEMBERG.

Ons Nieuwjaar

Het donkere. Zware oorlogsjaar is verloopen. Dag op dag, uur op uur hebben de kanonnen geraasd en hoezeer het verlangen naar vrede in elkeen ook leven mocht, het jaar vijftien heeft ons dat niet brengen mogen. Nochtans, aan deze pleisterplaats van de eeuwige baan gekomen past het ons, Vlamingen, niet, ontevreden te zijn of eenigszins teleurgesteld om het gedane werk in de voorbije spane tijds. De historieboeken, in de komende jaren door de meest protijtelijke geschiedschrijvers samen te stellen, zullen getuigen dat toenmaals, binst dat het grof geschut den Vlaamschen bodem daveren deed als van een aardbeving, binst dat in Vlaanderen en Braband de kleurige oude, schoone stedekens met hun weelde van belforten en kerken 't onderste boven geschoten wierden, het Vlaamsche volk niet versaagde en in de jonge koppen harer zonen een schoonere werkelijkheid geboren werd dan die het land vroeger ooit had gekend : het met eigen, vrije handen op te bouwen Koninkrijk Vlaanderen.

En ze zullen vertellen ook dat in dit jaar het Vlaamsche volk geleidelijk besefte van niemand iets te verwachten mogen, dan van zich zelf, te steunen op niemand anders, dan op zich zelf en op God.

En door die wenking zal het verder heeten wierd de nood van ons volk bekend ver over de smalle grenzen : in de Duitsche landen, in Frankrijk en in Britanje.

En in de laatste dagen nog van dit anderszins troebele jaar verbreidde zich allerwegen de heugelijke mare dat Vlaanderen het eerste recht bekomen zou, waarop elk volk recht heeft : het bezit eener eigene Hoogeschool.

En die zou geopend worden in de eigene Vlaamsche taal, ter stede van Gent, alwaar het fransche venijn vijf-en-tachtig jaren het oude Vlaamsche volk had pogen te vergiftigen. Dit van zoodra de wapenstilstand, voorbode van den eindelijken vrede, zou intreden tusschen de oorlogvoerende machten.

Dit is het werk geweest verricht ten jare O. H. negentien-honderd en vijftien.

Wat het komende jaar ons brengen zal weet niemand natuurlijk. Elkeen wenscht wel den dag van vrede eindelijk te zien aanbreken, elkeen hoopt en bidt, maar zekerheid heeft niemand omtrent de toekomst.

Wij, Jong-Vlamingen, wenschen en hopen ook wel dat de ijzeren tijd zoo gauw mogelijk ophoude, en dengene recht toekome die recht heeft.

Maar, alhoewel enkelen ons voor utopisten houden, begaan we de dwaasheid niet ons bij onze wenschen om recht en meer recht neder te leggen, doch zullen onverpoosd blijven voorthameren op de slapende koppen tot meer en meer volk zich aan onze zijde schaart, en evenals de Vlaamsche Hoogeschool de vrucht is onzer werking in het voorbije jaar, het komende ons brengen mag en de Vrede en het Jonge vrije land van de Maas tot aan de Vlaamsche zee : Het Koninkrijk Vlaanderen.

ANTOON THIRY.

Een Nieuwjaar van 60 Milj.

Gift van Carnegie.

De Brusselsche correspondent van het *Alg. Hbl.* schrijft dd. 23 December :

De Amerikaansche afgevaardigde bij de « Commission for relief in Belgium » heeft thans officieel aan Steun- en Voedingscommiteit medegedeeld, dat de bekende milliardair en philanthroop Carnegie het voornemen heeft te kennen gegeven, de noodlijdende Belgische bevolking financieel ten krachtigste bij te staan. Sedert geruimen tijd reeds waren geruchten omtrent een milde gift van Carnegie in omloop; de geruchten blijken ditmaal met de waarheid overeen te stemmen.

Reeds is een eerste schenking van niet minder dan zestig milioen franken hier ontvangen.

Dat bedrag zal uitsluitend worden aangewend ten bate van de Belgische krijgsgevangenen in Duitschland, die, behalve andere benoodigdheden, reeds elk, als Kerstgeschenk een som van 50 franken in specie zullen ontvangen. Over 't verdere gebruik der geschonken gelden is nog niets naders bepaald.

Folklore

Nieuwjaarsdag in Vlaanderen

Het Joeltijdperk der Germanen, dat de twaalf Heylige nachten lang duurde, omvatte verkerstend drie feestdagen van beteekenis : Kerstmis, Nieuwjaarsdag en Driekoningendag. De gebruiken eigen aan Kerstmis, onder dewelke algemeen bekend zijn het liekens zingen en bedelen aan de deuren, het geven van geschenken, de smul- en slemppartijen binst moeder en de meiskens de apetijtelijke wafels en heete pannekoeken bakt, worden ook in eere gehouden tijdens de twee andere dagen.

Maar het zingen is voor de groote menschen te onnoozel geworden en slechts de kinderen kennen nog de aloude nieuwjaarsliekens, zoo in-volksch en daardoor juist zoo echt Vlaamsch, dat we het niet konden nalaten in ons blad van heden een koppel derzelfden af te drukken.

Het wenschen van een gelukkig jaar is een gewoonte die we van de Romeinen hebben afgeleerd. De eerste dag van 't jaar was den god Janus toegewijd.

Deze god met het dubbele gezicht keek eenerzijds naar 't verleden anderzijds naar de toekomst. Men gaf elkaar geschenken, *strenae* genaamd vanwaar het walsche woord *étrennes* en 't West-Vlaamsche van 't Veurne-Ambacht *strine* voortkomen. « Iemand strinen » heet daar nog iemand een nieuwjaarsgift doen. De wenschen dien dag uitgesproken waren den Romeinen een verzekering voor de toekomst en ook bij ons hebben ze dezelfde beteekenis behouden. Alnaar gelang men dien dag gelukkige of ongelukkige ontmoetingen heeft, alnaar gelang men hem goed of slecht doorbrengt zal het heele jaar volgens dit begin, gunstig of ongunstig verloopen.

Dien dag lezen de kinderen hun nieuwjaarsbrieven af voor vader en moeder, voor peter en meter, voor grootvader en grootmoeder en gaan tante en onkel een gelukkig en zalig nieuwjaar wenschen, Snoepgeld of koekjes vallen hun ten deel daarvoor.

In enkele gewesten b. v. in West-Vlaanderen en in Brabant is het de gewoonte dat peter en meter hun doopeling een peperkoek of een koekbrood ten geschenke geven, hetwelke op de bovenste korst een kalken of suikeren bont-gekleurde schild draagt, gewoonlijk kokielje of patakon genoemd. Folkloristen verzamelen deze patakons en enkelen dezer te lande bezitten er een merkwaardige verzameling van.

Niet alleen de familieleden beschenken elkaar maar ook de bazen en werkgevers hun werkvolk; de winkeliers hun klanten; de meesters hun dienstboden; de burgers de kleinere beambten als-daar zijn postboden, mannen van den reinigheidsdienst, lantaarnontstekers en zoo meer. In de hooge wereld beperkt men zich tot het wisselen van vrome wenschen en bij gebrek aan bezoeken zendt men elkaar naamkaartjes. Dit gebruik begint thans ook meer en meer bij de mindere lieden te heerschen.

In enkele steden gaan de arme kinderen nog in bende van deur tot deur vragen om eens te mogen zingen. Wordt hun dit toegestaan zóó krijgen ze elk een cent of een greepje pepernootjes van de gewillige burgers.

De laatste feestdag van de Kerstperiode is Driekoningendag ook nog wel Dertiendag geheeten, even rijk aan volksche gebruiken als Kerstmis en over denwelken we in een volgend opstel spreken zullen.

Oud-Vlaamsche Nieuwjaarsliekens

Malewelleken is er niet geboren

Malewelleken is er niet geboren
in het Jodenland; ziet vol bly.
Geeft iederen man een zangeken koren
stelt hem met den Heere kwyt;
daer nog een paer worsten by,
met een verkens ribbe zy
Wilt u verblyden tot al den tyden
tot in het zalig nieuwe jaer.

Brabantsche Kempen XV eeuw.

Met dezen nieuwejaer

Met dezen nieuwejaar
wij komen ons vereeren,
want het is ons laatste jaar,
dat wij zijn kaal van kleeren,
honger en grooten dorst
Geeft ons een verkensworst
gezoden of gebraden;
want wij zijn zwart van dorst,
wij staan hier in de koû,
wij schudden en wij beven,
ons hert dat breekt van rouw,
wie wilt er ons wat geven?
Goed bier of brandewijn,
maar geld zou beter zijn;
want met die heilige dagen
ons beurzeken is zoo klein.

Mechelen XVe eeuw

Joseph, Jesus voeder

Wijze : C'est mon Isabelle (ofte) Liefste verheven.

1. Joseph, Jesus voeder
ging met Jesus moeder
zoeken een herberg;
de weerdinne zeer ontstelt
zegt : « myn kamer is bekwamer
voor de heeren met veel geld. »

2. Joseph riep met klachten :
« laet ons hier vernachten;
want myn vrouwe zucht;
bergt Maria om haer kind
by ulieden, kant geschieden;
ik zal slaepen in den wind. »

3. Joseph bleef noch kermen :
« ach, wilt ons ontfermen:
verbergt deze vrouw. »
Men wees haer daer haer een schuer
daar de vlaegen den wind jaegen
door 't huys zonder muer of duer.

4. 'T huys was zonder zetel,
zonder pan en ketel;
Joseph was benauwd,
Want daer en was geen gemak;
Jesus huysken, met een kruysken,
was met een vervallen dak.

5. Joseph stilt uw lyden
gij zult haest verblyden
d'herders komen af,
en zy brengen goede waer,
by dees vrienden zult gy vinden
voor het kind een nieuwe jaer.

6. Wy en zyn maer boeren
derven ons niet roeren,
om het kind te zien,
nochtans brand ons harte zeer,
lieve moeder, Joseph, broeder
toont ons den volmaakten Heer.

7. Herders wilt hem loven,
Jesus komt van boven,
niet naer ryke lien,
maer naer herders slegt en recht;
die kan sterken al ons werken
wilt hier heden wezen knecht

8. Wij zullen ons leven
Het kind eere geven,
want 't is onzen God;
en wy bidden altegaer;
Heer, hoort heden ons gebeden
en jont ons een nieuwe jaer.

Uit : Het geestelyk opheelken
Brugge 1699.

DE BEWEGING

De Vlaamsche beweging van heden.

Onder dezen titel verscheen in de « Nieuwe Amsterdammer » volgend merkwaardige kritiek van de hand van L. Simons over onze beweging.

De Drie groepen. Wat hen verdeelt. Wat hen vereent.

I.

In het algemeen hebben Nederlanders zeer weinig begrip van den toestand, waarin hunne stamgenooten in België leven. Elk Nederlander die wat geuren kan met zijn Fransch, ziet België aan als de dichtstbijzijnde gelegenheid, om aldus te gaan geuren. Met uitzondering van de stambewusten, die het niet doen, praten Nederlanders in België dan ook hun parlevous'tje. En in Brussel of Antwerpen gevestigde Nederlanders van eenige geurlust doen niets anders.

Dat België bewoond wordt door een bevolking waarvan de meerderheid Vlaamsch spreekt, is hun allicht onbekend. Dat het Vlaamsch een oudere taalvorm is van ons algemeene « Dietsch » dan ons tegenwoordig Noord- Nederlandsch, en dat de eerste mannen van beteekenis, om in dat Dietsch hun werken te schrijven, het in het Vlaamsch deden, weten ze stellig ook niet. Jacob van Maerlant de eerste volksopvoeder en sociale rebel in deze gewesten, is juist geen schrijver, dien een hedendaagsch lezer makkelijk in zijn werk ontcijfert, en wie nu nog kennis neemt van onze prachtige sociale satire « Reintje de Vos », doet dat in een moderne bewerking zonder zich er rekenschap van te geven dat het oorspronkelijk een in oud-Vlaamsch gesteld meesterstuk van omwerking is. Met haar prachtige schilderkunst en vernieuwende muziek, haar grandiose bouwkunst is het beeld der oud-Vlaamsche Beschaving schitterend compleet. Maar wie door Vlaanderen trok tot voor den oorlog, zou er ook zeer getroffen worden door veel estaminets, veel ongevormd dialect en veel verfranschtheid, en hij moest wegwijs zijn om een indruk te krijgen eener nog werkelijk levende eigen cultuur, als tot vóór 1585 bloeide.

Met de Spaansch Oostenrijksche overheersching, waaronder het land toen twee eeuwen is gedrukt geworden, kwam de kentering. In de 17de eeuw mocht de Vlaamsche Schilderschool onder Rubens, Van Dyck, Jordaens e. a. nog tot nieuwe glorie opbloeien, dat was al. De vreemde overheersching viel als een sneeuwval over het land, waarin alle krachten bleven sluimeren. De Fransche Revolutie bracht even verandering, maar daarna een nieuw gevaar; dat der fransche oversheersching die onder Napoleon tot een realiteit werd. Toen volgde de kortdurige vereeniging van Noord en Zuid aanvankelijk meer wrijving bracht dan toenadering. In het godsdienstige, in het politieke, in heel hun beschavingspeil waren Noord en Zuid elkaar te zeer ontloopen, en wij Noord-Nederlanders leken haast meer overheerschers dan stamgenooten. De verfranschte Vlamingen en Walen bleven hevig anti-Nederlandsch en zochten hun heil bij het op nieuwe machtsuitbreiding beluste Frankrijk. De krak begon in 1830.

En het was de stichting van het Koninkrijk België, met zijn geheel in-franschen geest, en Fransche taal geordend Staatsbestuur, die tegelijk de weeromslag bracht. Onder de Vlamingen begon al spoedig de

helderziendste minderheid te begrijpen, wat de stichting van dit aldus geordend koninkrijk voor hun volkswezen zou beteekenen, en wat zij verloren hadden bij de afscheiding van Noord-Nederland.

De in de 45 jaren der vereeniging uitgestrooide zaden van ontwikkeling, door Lager, Middelbaar en Hooger Onderwijs en Bibliotheken bij middel van de volkstaal, schoten op, en de zelfzuchtige economische politiek der Walen, die alles voor hun industriegewesten over hadden, doch het Vlaamsche landbouwland en de zeevaart verwaarloosden en tegenwerkten, vertelde haar les scherp genoeg door den hongersnood van 1845. Dat hun rechtspraak, onderwijs, legerbestuur, ziekenverpleging in het hun onbekende Fransch gebeurde, moest den Vlamingen wel in het hart steken. Toch bleef de verzetsbeweging langen tijd louter litterair-romantisch, onder aanvoering van letterkundigen als Willems, Dautzenberg, Snellaert, bovenal van Conscience en zijn volgelingen. De studeerende letterkundigen zochten en vonden spoedig aansluiting bij de Noordelijke broeders op de Taal- en Letterkundige Congressen ; de Vlaamsche letterkunde begon, nabij twee en een halve eeuw van stilstand, alzijdig op te schieten ; het zelfbesef der Vlamingen, door Conscience met zijn Leeuw van Vlaanderen gewekt, werd al sterker. Men begon aan den Belgischen Staat eischen te stellen van onderwijs in alle graden, bij middel van de moedertaal ; eischen van rechtsgelijkheid voor de eigen taal over heel de linie. En geleidelijk groeide de beweging niet alleen in de breedte maar ook in de diepte. Aan de vervreemding tusschen volk en ontwikkelden moest een eind komen; het Hooger onderwijs, het technisch onderwijs vooral, moest Vlaamsch worden : de « beweging », begonnen als een litteraire, toen ontwikkeld tot een politieke, ving aan haar sociaal doel in te zien : zij groeide naar al de alzijdige bevordering der volkskracht.

Het werd een worsteling naar boven op een wel modderig pad. Er werd door de tegenstanders : Franskiljons en Walen niet alleen met veel modder gesmeten, maar weifeling en afval, vooral doordat de vrouwen in de gezinnen de moedertaal nog zoo vaak mogelijks kennen, deden, op voorzichtige stappen vooruit, velen naar achteren volgen. Het Fransch had de macht in Staat, Kerk en al te veel gemeentebesturen ; en wie de macht heeft, heeft ook de kracht tot verleiden. Al de vele onder de strijders bezweken, en van uit Holland was al te vaak door ons verdoemelijk zwak zelfbesef en ons dwaas liefdoen tegen Fransch en Duitsch (« o die Nederlandsche spoorwegbesturen, Haegschfransche ambtenarenbent en Proffen als Moffen ! ») de Beweging waarachtig, meer tegengewerkt dan gesterkt. Maar toch, zij groeide, zienderoogen voor wie als ik haar nu meer dan dertig jaren van nabij en ver gevolgd heeft. En voor wie soms zich zwak genoeg voelde om aan haar eindelijke zegepraal te wanhopen, moest een oogenblik beseffens van wat bijna twee en een halve eeuw verwaarloozens en onderdrukkens. na 85 jaren van tegenkanting toch bereikt was, voldoende zijn om alle wanhoop den bons te geven. Een volk met zoo sterke eigen leefkracht zou niet vergaan !

Kleine Kronijk

Inhoud van ons blad :

Hoofdartikel : Ons Nieuwjaar door A. Thiry. — Een Nieuwjaar van 60 miljoen. — Oud Vlaamsche Nieuwjaars-lieken.
Folklore.
De Beweging.
Kleine Kronijk : In den « Poesjen ».
Telegrammen.
Buitenland : Duitschland.
Vlaanderland : Brussel.
Onze Landbouwers.
Ingezonden Stuk.
Stadsnieuws.
Gemengd.
Mengelwerk : Een Ras dat Herleeft, door Gust. Vermeersch.

In den « Poesjen ».

1ste bedrijf

de Zwijgers : « We dare not ev'n by silence sanction lies... » (Tennyson) « Ook zwijgzaam mogen we geen leugens kracht verleenen. »

de Gentsche Katoenbarons : « We are not cotton-barons all » (Tennyson) « We zijn allemaal geen katoenbarons ! »

de 52 : « If you be fearful, then must we be bold » (Tennyson) « En zoo gij bang zijt, onze plicht is durf te hebben ».

de niet-durvenden : « For us, we will not spare the tyrant one hard word » (Tennyson) « We willen, wij, den dwingeland niet sparen een enkel woord dat hard mag vallen ».

Sir Edward Grey : « Better to be free than vanquish all te world in arms » (Tennyson) « 't Is beter vrij te zijn, dan heel den wereldbol met machtgeweld te winnen. »

« *Echo Belge* » : « Honest Yago » (Shakespeare) « Jij eerlijke dief ! ».

« *Indépendance* » : « Cowards father cowards, and base things sire base » (Shakespeare) « Lafaards brengen lafaards voort, en laagheid baart slechts laagheid »

d'Annunzio : « How hard it is to climb the heights, where tames prond temple shines afar ! » (Shakespeare) « Hoe hard, mijn God ! te klimmen tot de hoogten, waar van de Faam de fiere tempel straalt ! »

August, onze nationale : « Nature has framed strange fellows in her time ! » (Shakespeare) « Natuur, in 'r tijd, heeft rare gasten gefabrikeerd ! »

Botha : « Poor man » (Shakespeare) « Arme vent ! »

Smits : « Naturae sequitur semina quisque suae » (Catullus) « Ieder volgens zijn natuur ! »

De Zwartboekhouders van Gent, Oostende, Lier, enz. : ze bezingen « ara klea tôn andrôn » (Homeros) « der helden grootsche daden ».

Vandervelde en de Brokkeviel : « Hanc veniam damus petimusque vicissim » (Horatius) « Met plezier vragen en geven we mekander een permissie ».

de Zwarte Alberik : « Das hat mit ihrem singen die Loreley getan » (Heine) « Dat heeft nu met zijn kraaien de Fransche Haan gedaan ».

« De Fonograaf » : « polufloisboios » (Homeros) « Geruchtmakend »

Cadorna : « Rorate, coeli, du super ! » (Kath. psalm) « Regent, hemelen, van omhoog ! »

TELEGRAMMEN

De Oorlog

Westelijk front

Duitsche ambtelijke berichten.

BERLIJN, 30 Dec. — In de nacht op 29n poogden de Engelschen door verrassing in onze stellingen te dringen ten noordwesten van Rijssel. Deze poging mislukte. Eene kleine nachtelijke onderneming ten zuidwesten van Albert viel voor ons gunstig uit. Wij namen een veertigtal Engelschen gevangen.

Op den Hartmannsweilerkop werden de loopgraven die nog in de handen der Franschen waren teruggenomen.

Door het heldere weder begunstigd grepen op het geheele front heftige plaatselijke geschutgevechten plaats en ook de bedrijvigheid der vliegers was groot.

Een vijandelijk eskader viel de steden Wervicq en Meenen en de omringende spoorweginrichtingen aan. Hoewel militaire schade niet werd aangericht werden zeven burgers gewond en een kind gedood.

Ten noordwesten van Kamerrijk werd een Engelsch vliegtuig in luchtgevecht neergeschoten.

Fransch ambtelijk bericht.

PARIJS, 30 December. — Bericht van Woensdag namiddag : De nacht verliep rustig. Alleen in den sektor van Chaulnes greep een gevecht met handgranaten plaats en in Champagne werden de vijandelijke werken ten westen van Navarin beschoten.

A ondbericht : In Artesie en in Vlaanderen was ons geschut levendig op verscheidene punten. In de Argonnen in den omtrek van Ville-au-Bois deden wij twee mijnen springen. Bij de hoogte 285 ten noorden van Fille-Morte werd een vijandelijke post vernield. In de Vogezen heerschte een tamelijk heftig geschutvuur voornamelijk tusschen Fecht en Thur en een zeer heftig vuur aan den Hartmannsweilerkop. Niettegenstaande heftige tegenaanvallen bleven wij meester van eene reeks vijandelijke werken tusschen Rehfelsen en Hirzstein.

Engelsch ambtelijk bericht.

LONDEN, 29 Dec. — Op 28n ondernam een vijandelijk vliegereskader een anval op een onzer vliegerkampen. Een onzer vliegtuigen werd neergeschoten.

Gedurende de nacht ondernamen wij een goed geslaagden aanval bij Armentières. Wij drongen in de vijandelijke loopgraven, wierpen er bommen en trokken ons terug na een tiental minpten (!)

Ons geschut nam heden verscheidene vijandelijke stellingen onder vuur tusschen Mamet en Noncay.

Bij Givenchy deed de vijand twee kleine mijnen springen tegen onze stellingen Heden was het rustig te zuiden van kanaal van Labassée. Bij Ijperen wederzijdsch heftig geschutvuur.

Oostelijk front

Duitsch ambtelijk bericht.

BERLIJN, 30 Dec. Ten zuiden van Schlok en op verscheidene punten van de *Legergroep van generaal von Linsingen* werden aanvalspogingen der Russen afgeslagen.

Leger van generaal graaf Bothmer.

Oostenrijk Hongaarsche troepen sloegen sterke Russische aanvallen af tegen het bruggenhoofd van Burkanow aan den Strypa. De vijand leed bloedige verliezen en verloor 900 gevangenen.

Oostenrijk-Hongaarsch ambtelijk bericht.

WEENEN, 30 Dec. — De gevechten in Oost-Gallicië namen toe in omvang en heftigheid. Gisteren richtte de vijand zijne pogingen niet alleen tegen het Bessarabische front maar ook tegen onze stellingen van de midden en de beneden Strypa. Deze pogingen stortten meestal reeds door ons geschutvuur ineen. Waar dit niet het geval was werden de Russische stormkolonnen door ons geweer- en machiengeweervuur teruggeslagen. In het noordelijk deel van het bruggenhoofd van Burkanow alleen liet de vijand 200 dooden en gewonden op het slagveld achter. Ongeveer 870 man gaven zich over waaronder drie vaandrigs.

Het aantal der gevangenen die gisteren in Oost Gallicië werden genomen steeg tot 4200.

Het kwam tot plaatselijke geschutgevechten aan de Ikwa en de Putilowka.

Aan de Kormynbeek en aan den Styr wierpen Duitsche en Oostenrijk-Hongaarsche troepen verscheidene aanvallen terug.

Russisch ambtelijk bericht

ST. PETERSBURG, 29 dec. — Op den linker oever der Aa had eene afdeeling Letten een samentreffen met den vijand. De vijand werd teruggedreven, na een nachtelijk gevecht. Op het overige van het front tot aan de Pripet plaatselijke geschut- en geweergevechten.

Op het front ten zuiden van de Pripet en in Gallicië duren de gevechten voort.

Kaukasusfront : geene verandering.

Italiaansch front

Oostenrijk-Hongaarsch ambtelijk bericht.

WEENEN, 30 December. Aan het front in Tirol werden vijandelijke aanvalspogingen tegen Torbole en Monte Carbonile door ons vuur tot staan gebracht.

Op de noordelijke hellingen van den Tonale-pas trachtten de Italianen onder het misbruik maken van de vlag van het roode kruis hunne draadversperringen uit te breiden. Zij werden beschoten. Op de hoogvlakte van Doberdo grepen levendige gevechten met werpmijnen plaats die tot de nacht aanhielden.

Italiaansch ambtelijk bericht.

ROME, 29 Dec. — In het Judikariedal zetten wij de beschieting van de gemeente Por en van het gelijknamige fort voort. Kleine afdeelingen konden in den sektor van de monding van de Vallarsabee eenigszins vooruit komen.

In het Suganadal wierp het vijandelijk geschut eenige granaten op Borgo, Castek Nuovo en Strigno. Op de hoogten ten westen van Goerz en op den Karst trachtte de vijand door het werpen van bommen onze bevestingswerken te verhinderen.

Balkan-fronten

Duitsch en Oostenrijk-Hongaarsch ambtelijk bericht.

BERLIJN-WEENEN, 30 December. Niets van belang te melden.

Turksche fronten

Turksch ambtelijk bericht.

KONSTANTINOPEL, 30 Dec — Aan het Irak-front duurt de slag bij Kut el Amara met groote tusschenpoozen voort. Bij de inneming van Schik Said vonden wij 450 kannen petroleum die de Engelschen hadden moeten achterlaten.

Kaukasusfront : Niets van belang buiten enkele patroeljegevechten.

Dardanellen : In de nacht van 27 op 28 en op 28 zelf beschoten een vijandelijke kruiser en een torpedoboot onze stellingen bij Anaforta en Ari Burnu zonder uitslag te bereiken.

Ons geschutvuur antwoordde, bracht den vijand tot zwijgen en dwong de schepen zich terug te trekken. Bij Seddil-Bahr greep in de nacht van 27 op 28 en op 28 een levendig gevecht plaats met bommen en luchttorpedos op den rechter en linker vleugel en kwam het in het centrum tot een heftig geschutgevecht. In den namiddag openden twee kruisers het vuur maar moesten het staken en zich voor ons geschut terugtrekken. Een der kruisers werd door een schot getroffen. Een vijandelijke tweedekker die over Jeni Koi en Kum Kale vloog werd door ons geschut neergehaald.

Hij viel in de zee op de hoogte van Teke Burnu en werd naar Imbros gesleept. Onze Anatolische kustbatterijen beschoten met goed gevolg de landingsplaatsen van Teke Burun Seddil Bahr en omgeving. Op 27e ondernam een onzer watervliegtuigen een tocht over Lemnog en Mavro

28

Een Ras dat Herleeft

Oorspronkelijk roman

door

GUST. VERMEERSCH.

—o—

— Wij zouden al een beetje rust hebben en kunnen veralemen, meende Van Thielt.

— En we, zijn nog in 't geweld niet ! lachte het rode ventje en spoog in zijn handen die hij dan fluks op elkaar vreef.

Maar daar kwam beweging in de zaal en iedereen stond recht. Het was een onderpastoor die zijn verschijning deed. Hij was nog niet geheel boven en rees langzaam uit 't zoldergat. Toen hij boven was wenste hij ieder'n goede avend en kwam recht op het troepje dat van voor stond. Na gegroet te hebben hadden al de werklieden zich weer stilletjes weer laten zakken op hun houten bank.

In het groepje werden handen gedrukt, daar was men gemeenzamer. Terwijl de onderpastoor vertelde dat hij weerhouden geweest was door een onverwacht bezoek ontdeed hij zich van hoed en mantel en zette zijn aloude regenscherm in een hoekje. Eigenlik was zijn mantel het beste dat hij had, daaronder verscheen zijn soetaan ros en in vlekken. Hij was lang en mager en om zijn mond merkte men bij de eerste oogopslag die monkel van hartstochtelikheid die hij in dezelfde mate had als Polfliet. Zijn ogen waren blauw en dromerig, diep ; hij zag er een man uit die rusteloos was en nergens op zijn gemak. Overigens iemand die zich noch om eten noch om drinken noch om zijn kleren bekommerde, het was dadelik merkbaar dat hij bijna uitsluitend leefde voor zijn gedachten.

Iedereen had zich neergezet en de onderpastoor nam plaats aan de rechterkant van de voorzitter die de lange slungelige werkman bleek te zijn die zich sluts in zijn stoel liet liggen en zijn slutse, verrimpelde klak op de blonde kop hield. Links zat de schrijver, het blozende ventje, nu met de klak af, een streep getrokken midden door 't blonde haar, net een maandagmannetje. De andere hadden zich gezet zoals het geviel en na een oogenblik wachtens stond de onderpastoor recht en nam het woord zonder hem dit gegeven was. Men merkte duidelik dat hier alles een begin was, bijna even nieuw als de houten tafels en de banken, dat men van tucht en geregeld werken nog niets kende, en die geduchte macht eerst nog moest ingericht worden, haar grondregels in deze ruwe, nog half in 't wilde levende harten gegraven.

— Het was hetgene de onderpastoor zegde :

— Vrienden, zei hij, ge hebt mij gekozen als uw almoezenier, ik heb aanvaard en beloof u u steeds bijstand en hulp te verlenen, gij zult nooit tevergeefs op mijn deur kloppen. Onze vakvereniging is jong, gij hebt niemand nodig van enige ervaring, ik heb enig recht op uw vertrouwen want ik ben niet van gisteren in de maatschappelike beweging, ik heb een paar werkjes geschreven die de aandacht getrokken hebben. Ik ben gelukkig dat men uit mijn nederige kennis enig nut heeft kunnen trekken.

Maar voor u ben ik van groter nut, ik aarzel niet mijn maatschappelike stand in de weegschaal te werpen waar het er zal op aankomen u te steunen en u te verdedigen. Steeds zal u mijn invloed ten goede komen, hij weze u een zegen en een vooruitgang.

Maar wij moeten daarom in-kristen blijven en in-vlaams en dan zullen wij evengade broeders blijven van vreemde volkeren, zelfs van de walen, als deze die zich internasionaliesten noemen. Altijd en overal klinke de leuze : ons recht ! en niets meer noch minder. Met waardigheid moeten wij strijden doch met standvastigheid.

Wij willen niet van het sosialism omdat wij plichten erkennen en deze willen vervullen, omdat wij kristen mensen zijn en nooit zullen toelaten dat onze godsdienst worde aangevallen, omdat wij voor de persoonlike vrijheid zijn en niet voor het almeesterschap van do staat. Wij streven voor een andere oplossing dan zij en jagen in ieder geval geen hersenschimmen na ; onze leuze is : onmiddelike verbetering bewerkstelligen, een gezond Vlaams ras opkweken en het omhoog voeren, langs geliedelike weg, daarvoor hebben wij een uitgebreid programma van maatschappelike hervormingen.

Vriendin, de zenuw van de macht is de werkdadigheid. Vergeet dit niet, rust reest. Gij moet arbeiden of anders komt de vijand en rooft uw kudde. Het is niet slecht, het is met dit doeleinde dat God, vijanden op onze weg heeft gesteld, daardoor wordt onze eiver aangejaagd, worden we nu tot werken gedwongen, worden we gestaald in ons streven.

En nu aan het werk, onze gedachten verbind en leden aangeworven.

Doar klonken toejuichingen. Stilletjes aan waren mannen bijgekomen en hadden zich bij reken gezet langs de withouten tafels. Hektor keek hem met welgevallen aan. Daar waren afgesloofde mannetjes met den rug naar de moederaarde gebogen als wilden zij ze omhelzen, daar waren kloeke, jonge gasten met iets vriendeliks over het bestoven gezicht.

Daar waren er alle soorten : oertiepen van wie men bang zou zijn, ruwe kerels pas ontrokken aan de verstroevende eenzaamheid van de velden, schuwe gezellen die in gezelschap niet op hun gemak waren, afgetjakte wezens, als willoze vodden met doffe ogen en moede, onverschillige trekken. Eenzelfde bestemming, eenzelfde noodlot : de armoe, de overbevolking, had hen gedreven naar de fabriek. Dood de vrijheid van het veld wier einder hun ogen weerspiegelden. Dood de vrijheid van vader's getouwe die lustig tjakte in zijn onderlatkot. Arme dutsen ! dacht Schramme hun lijf was moe en afgemat en morgen herbegon de taak. En toch waren zij, hij was er overtuigd van, de onbewuste bewerkers van een grote toekomst. Uit hun ongeluk zouden deugden als nieuwe krachten fleuren en de vooruitgang zich ontwikkelen tot andere verhoudingen.

Maar zijn gemijmer werd onderbroken door een keelschrapen van Polfliet, wiens beurt het was te spreken en die zo'n vergadering zeker niet gewoon was.

Daarom reikte hij haastig over de schouder van de schrijver heen en zei tot den voorzitter :

— Berten, klop eens met uw vuist op de tafel, sta recht en zeg : het woord is aan makker Polfliet ! Ik zie dat hij wil spreken. Toe maar !

(Wordt voortgezet.)

en wierp met goeden uitslag bommen op de havenpier van Mudros waar een brand ontstond. Verder niets nieuws.

Ter Zee

LONDEN, 30 December (*Reuter*). Het Zweedsche stoomschip *Nereus* is op 25 December gezonken; de bemanning is gered, na twee dagen in de booten te hebben rondgezwalkt.

Oostenrijk-Hongaarsch ambtelijk bericht.

WEENEN, 30 Dec. — Op 29 dezer in de vroegte heeft een flotielje van vijf torpedovernielers en den kruiser Holgoland de transche duikboot Monge vernield, de tweede officier en vijftien man gevangen genomen, en daarop in de haven van Durazzo een stoomer en een zeilschip in den grond geboord en het vuur der landbatterijen tot zwijgen gebracht.

Daarbij stieten de torpedojagers Lika en Triglav op mijnen, de eerste zonk de tweede is zwaar beschadigd. Het grootste deel der bemanning werd gered. Triglav die op sleeptouw was genomen moest na eenige uren worden geboord daar eene overmacht van vijandelijke kruisers en torpedojagers de terugtocht onzer flotielje bedreigde.

Verdere Telegrammen

NEDERLAND

Monument De Wet.

DEN HAAG; 30 Dec. — Naar het *Hbl.* verneemt, heeft de beeldhouwer Mendes da Costa de opdracht gekregen voor een monument ter eere van generaal De Wet. De lastgeefster, de bekende kunstbeschermster mevr. Kröller te 's Gravenhage, laat dit huldeblijk geheel de vrije hand. Het zal geplaatst worden op de hei nabij Hoenderloo.

SERVIE

FRANKFORT a. d. MAIN, 30 Dec. — (Holl. Nb). — Volgens bericht uit Saloniki door de Frankf Ztg. over Boedapest ontvangen, begint in Servië orde en rust weer te keeren. De bevolking schikt zich in den nieuwen gang van zaken en in de steden zijn de toestanden weer vrij normaal. De vroegere beambten worden voor een groot gedeelte vervangen door aanhangers van het huis Obrenowitsj. Uit Saloniki keeren reeds vluchtelingen terug.

GRIEKENLAND

Bij Saloniki

BOEDAPEST, 20 Dec. (Holl. N.b.) — Volgens een bericht uit Saloniki aan Az Est, zullen de mogendheden der Entente den beslissenden slag tegen de centrale mogendheden op de hoogten van Kilkitsj, 40 K. M. ten noorden van Saloniki, bij den spoorweg Baboelina-Saloniki-Doiran, leveren. Aanzienlijke Engelsch-Fransche troepenmassa's worden samengetrokken op de hoogten van Kilkitsj-Lengarda en Bortiads.

BUKAREST, 29 December. — Het blad Dreptatea meldt uit Athene dat het grootste deel der vloot van de Entente van de Dardanellen is weggehaald met bestemming naar de Grieksche kust. De Ententevloot oefent op de Grieksche havens een zeer scherp toezicht uit. De blokkade van Griekenland wordt met den dag strenger.

SALONIKI, 30 December (Reuter). — Eenige afdeelingen van de Italiaansche troepen die te Valona zijn geland naderen op eenige punten de grenzen van Epirus.

ATHENE, 30 December. — Door het vooruitdringen der Italiaansche troepen uit Valona verontrust, heeft de Grieksche regeering besloten een deel der troepen uit Saloniki naar de Grieksche Albaneesche grens te zenden.

Om en zij Chalkidice.

WEENEN, 20 December (Holl. Nbr.). Volgens berichten leggen de troepen van de Entente een versterkten weg aan van Orphani uit en vestigen daar ook opslagplaatsen van levensmiddelen. Door den aanleg van dezen weg verzekeren de troepen der Entente zich terugtochtlinies over geheel Chalkidice. Op de drie Zuidelijke punten van het schiereiland zijn voorts landingshoofden gebouwd, waardoor een inscheping van de troepen bij den terugtocht veel gemakkelijker zal gaan.

ATHENE, 30 Dec. — Het eiland Kastellorizo aan de zuidwestelijke kust van Klein-Azie en dat sinds drie jaar onder Grieksch bestuur staat werd door Frankrijk militair bezet en onder bestuur genomen. Tegen deze openlijke schending der soevereineteit van het land heeft de Grieksche regeering zeer hevig verzet aangeteekend en verklaard dat zij aan de gansche wereld de houding der Fransche regering tegenover een land dat Frankrijk tot het onmogelijke heeft gedwongen, te beoordeelen geeft.

AMERIKA

NEW YORK, 29 December. — Tusschen Amerika en Engeland worden nog steeds verhandelingen gevoerd waarover men het fijne niet weet. Het schijnt echter dat zij niet zoo vlot van stapel loopen als Engeland het zou wenschen.

Het schijnt dat tusschen Engeland en Amerika nog ernstige meeningsverschillen bestaan omtrent de vrijheid der zee.

NEW YORK, 29 December. — De Associated Press meldt uit Washington dat de beweging ten voordeele van het verbod van wapenuitvoer meer en meer veld wint. Flood, de voorzitter van het komiteit voor buitenlandsche zaken heeft besloten bij de eerste samenkomst van het kongres dit vraagstuk aan de dagorder te stellen.

TURKIJE

LONDEN, 30 Dec. — Daily Telegraph meldt dat de Engelsche stellingen op Gallipoli dagelijks met zwaar geschut beschoten worden van verschillende richtingen uit. Sedert weken heerschen verschrikkelijke stormen op het schiereiland. Door het ongunstige weder liet de ondersteuning der operaties door de vloot zeer te wenschen. Eerst in de laatste dagen is het weder eenigszins gebeterd.

FRANKRIJK

PARIJS, 30 Dec. — Le Radical schrijft over den algemeenen oorlogstoestand dat een vrede door overwinning slechts met veel geduld kan worden bekomen en dat er weinig kans bestaat op eenen volstrekten krijgskundigen uitslag. Om eenen toestand die dagelijks onzekerder wordt te kunnen bevestigen moeten nog zeer groote offers worden gebracht aan have en bloed.

PARIJS, 30 December. — La libre parole verklaart te weten dat Gustave Hervé de leider der Guerre sociale- nu La Victoire- uit de fransche socialistische partij is gebannen.

ENGELAND

De storm in Engeland

PARIJS, 30 Dec. — Een schrikkelijke storm, de ergste waarvan men in jaren heugenis heeft, heeft Engeland geteisterd en groote schade aangericht. Telegraaf- en telefoonverbindingen zijn verstoord, van honderden huizen is het dak afgerukt. Men meldt vele schipbreuken, en de kust is met wrakhout bestrooid, zoo meldt Reuter aan eenige bladen.

LONDEN, 30 December. — Het besluit tot het invoeren van den dienstplicht door Asquith genomen werd sterk beïnvloed door het krachtige optreden van Lloyd George en eenige unionisten. Voor verscheidene redenen zullen het kabinet waarschijnlijk eenige veranderidgen aangebracht worden.

ZWEDEN

De Engelsche post in Zweden.

STOCKHOLM, 30 Dec. — Naar *Göteborgs H. o. S. Tidning* verneemt, waren op 24 December in Göteborg 13,972 postpaketten voor Engeland bestemd of uit dat land verzonden, opgestapeld; in het laatste etmaal was er een vermeerdering met 3366 paketten.

ITALIË

BERN, 30 December. — Naar een artikel uit de Stampa van Turijn zou op het transportschip Umberto dat in den grond werd geboord een geheel regiment het leven hebben verloren. Ook een torpedojager die hulp wou bieden zou op eene mijn geloopen zijn.

JAPAN

TOKIO, 29 Dec. — De medewerker van de Times meldt dat de Japansche regeering bij de opening der kamer zal worden aangevallen omdat zij het verdrag van Londen (geen afzonderlijke vrede) heeft geteekend zonder voorkennis van den staadsraad.

EGYPTE

Actie der Senoussi.

LUCERN, 30 Dec. — Het Wolffbureau neemt uit de Stampa een bericht uit Kairo over, waarin wordt beweerd, dat de toestand aan de westgrens van Egypte dreigend is, daar de Senoessi zich nu tegen Egypte keerden; alleen bij Solloem reeds zouden 8000 Senoessi staan.

CHINA

Opstand in China.

PEKING, 30 Dec. (Reuter) De militaire gouverneur van Yoennan heeft een proclamatie uitgevaardigd, waarin hij de onafhankelijkheid van Yoennan afkondigt. Hij zegt dat Voean sji kai zijn eeden als president heeft gebroken en niet voldaan heeft aan de waarschuwingen de republiek te herstellen.

Aanzienlijke troepenversterkingen gaan uit het noorden naar het zuiden.

SJANGHAI, 30 Dec. (Reuter.) Een revolutionnair leider uit Japan verklaarde in een interview, dat er sprake van is dat andere militaire gouverneurs zich zullen aansluiten bij den opstand, waartoe een paar weken geleden besloten is. Hij voorspelde een algemeen verzet tegen Yoean sji Kai voor het einde dezer week, op welk tijdstip verwacht wordt dat Yoean sji Kai de monarchie zal afkondigen.

Buitenland

Duitschland

Het ligt niet in onze lijn de loftrompet over Duitschland op te steken, maar wij meenen dat iedereen genoeg rechtsgevoel moet bezitten om eere te geven aan wien eere toekomt en om verdienste te erkennen aan welken kant ook. Zelfs de Franschen, die anders niet bijzonder objectief zijn aangelegd duiden bijna dagelijks op verdiensten die de Duitschers bezitten en die de Franschen wel zouden doen zich te verwerven (zie maar de uitlatingen van Hervé, Clemenceau, Compere-Morel en Humbert). Wij willen niets aanraken dat den eigenlijken oorlog betreft maar wenschen te spreken over de houding der duitsche wetenschap in deze tijden.

Door de afsluiting ter zee die door Engeland zoo streng als het maar kan wordt uitgevoerd is Duitschland geheel op eigen voortbrengst en kracht aangewezen. Wij spreken niet over de uitvindingen der Duitschers op oorlogsgebied hoewel zij het alleszins waard zouden zijn daar zij aan ieder volk anders dan de Duitschers tot voor den oorlog als droombeelden voorkwamen. Wij hebben vooral het oog op de talrijke en schitterende vondsten der duitsche geleerden op gebied van scheikunde en techniek.

Na het bestrijden van het eiergebrek door vervaardiging van kunstmatig eiwit in massa, kwam de vervaardiging van olie en vet uit verscheidene natuurlijke bestanddeelen. Daarna kwam het aanwenden van benzol en spiritus voor krachtwagengebruik, het vervaardigen van synthetische rekgom enz.

De laatste nieuwigheid op het gebied der scheikunde is wel het vervaardigen van stikstof uit de atmospheer. Op eene vergadering die voor een paar dagen werd gehouden te Bremen (de groote katoenhaven) werd door den voorzitter der handelskamer Alfred Lohmann bekend gemaakt dat, daar Duitschland geen katoen meer kan krijgen uit Amerika en dat katoen noodig is tot verkrijgen van celstof voor schietvoorraad, de Duitsche scheikundigen zich aan het werk hebben gezet en er zijn in geslaagd het katoen zeer voordeelig te vervangen door celstof gewonnen uit het hout waarvan de duitsche bosschen eenen onuitputtelijken voorraad bezitten. De salpeter die ook onmisbaar is voor de vervaardiging van buskruit en die in vredestijd uit Chili werd ingevoerd wordt nu in reusachtige hoeveelheden uit de lucht gehaald zoodanig dat Duitschland na den oorlog salpeter zal kunnen uitvoeren.

Daarbij komt dat de salpeter die noodig is voor de meetvetten ook geheel door de nieuwe duitsche fabrieken kan geleverd worden. Ook kamfer die onontbeerlijk is voor de voortbrengst van springstoffen en die vroeger uitsluitelijk werd ingevoerd uit Japan en terpentijn die vroeger uit Amerika moest betrokken, worden beiden in Duitschland beter en goedkooper vervaardigd dan men ze vroeger uit natuurlijke bron kreeg.

Door deze ontdekkingen en samenstellingen zal Duitschland ook na den vrede nog vele miljoenen kunnen sparen en zullen alleen de vroeger uitvoerende landen schade lijden.

En dit alles is te wijten aan de blokkade van Engeland besluit de spreker! Wij meenen dat wij er zouden kunnen en mogen aan aan toevoegen: en aan de degelijkheid der duitsche wetenschap wier beoefenaars door onmondigen nog steeds als «barbaren» worden uitgekreten.

Wij meenen dat deze zeeverpraat heeft uitgediend en dat men stilaan zal gaan inzien dat een volk dat zulken graad van beschaving heeft bereikt niet wordt vernield zelfs niet met medehulp van maoris, Gourkhis, Senegaleezen en Canadeesche beverjagers.

Vlaanderland

Brabant

BRUSSEL

Het Vlaamsch Tooneel

Ik zal nog wel eens, ook in afzonderlike brieven, gelegenheid vinden op deze zaak terug te komen. En dat de lezers niet gaan zeggen dat ik hen een zaagje span, de zaak is te belangrijk daarvoor, ze is evengoed als de hogeschool, voor ons een levensbelang.

Want het «Vlaamsch Tooneel» is een nasionaal tooneel, een samenstelling van nasionaal voelende elementen wier hoogste wens het is onze nasionale kunst te bevorderen en te ontwikkelen.

Dat wij daaraan behoefte hadden, vooral te Brussel, lijdt geen twijfel. Want alles wat als dusdanig in de loop van de tijden, door de Flaminganten werd gesticht, verwaterde door het wisselen van de samenstellende elementen, bij zooverre dat wij geen nasionaal toneel meer in de hoofdstad bezaten.

Immers de Vlaamse schouwburg kunnen wij niet als dusdanig beschouwen. En wat er van de schouwburg geworden is, was te verwachten en te voorzien. Een vreemdeling kent niet onze behoeften en, hij mag nóg zo goed gezind zijn, hij voelt niet als wij, hij is geen van de onze, hij voelt niet nasionaal. De schuld van het verval van de Vlaamsche Schouwburg dragen dan ook dezen die dit niet hebben willen inzien, die naar een vreemdeling hebben uitgezien die ons kunst beloofde zonder meer en die nu niets krijgen om de eenvoudige reden dat er opoffering toe behoort in Brussel Vlaamse kunst te willen leveren; dat men, om tot die opoffering in staat te zijn, Vlaming moet zijn, door en door Flamingant, strijdend Flamingant. Men moet iets voor zijn volk over hebben, want de kwestie van het leveren van kunstwerk voor de Vlamingen is een kwestie van geldelik verlies, geen kwestie van winst.

Benevens het zich getroosten van geldelike opofferingen komen dan bovendien andere eigenschappen die alleen de strijdende en lijdende Flamingant eigen zijn: namelik moed, volhardingsvermogen en taaie wilskracht en de kennis van de vijandelike elementen. Wat er geleden en gestreden geweest is ter verovering van de Alhambra, hoef ik u niet te vertellen, maar dat kan ik u wel zeggen: geen mens die geen strijdend Flamingant was, in de strijd gestaald, zou het uitgestaan hebben.

Het is nu aan Vlamingen van de hoofdstad deze taaie volharding ter bereiking van het doel te waarderen door werkdadige steun. Een Vlaams gebrek is dat, eenmaal het doel bereikt, men er zich bij neerlegt alsof alle krachten door de voorafgaande strijd waren opgeslorpt.

Maar eene andere zaak is het te behouden wat men verworven heeft. Dit hebben de Vlamingen van de hoofdstad nooit gekunnen, de zuidelike wispelturigheid en ongestadigheid werd hen te veel ingebakerd. Dat ze nu eens pogen, in deze nieuwe tijden die komen, zich van hun oude gebreken te ontdoen en vasthouden aan wat ze na zoveel moeite verworven hebben. Alles hangt van hen af, van hen alleen. Laten zij nu eens alle kleinzielig gekibbel en vitterij op zij gooien en ook niet te veel pezeweven — nog een ander nasionaal gebrek — de tijden zijn wel niet gunstig, maar velen kunnen toch steunen die het niet doen.

Aan het «Vlaamsch Tooneel» zal het niet liegen. Het moet rekening houden met de volkssmaak daar het niet gesteund wordt door Vlaamse kapitalisten, van wien overigens geen steun te verwachten is. Maar daarnevens zal het echte kunst geven zoals blijkt uit de lijst van de aankondigde opvoeringen.

Oorspronkelike tooneelletterkunst:
Rollo van Maerland door Dr J. Haller von Ziegesar.
Op Hoop van Zegen door Herman Heijermans Jr.
De rechte lijn door Fabricius
Klassieke werken:
De *Rovers* door Schiller.
Götz van Berlichingen door Goethe.
Hamlet van Shakespeare.
Othello »
Maria Magdalena van Hebbel.
Hedendaags vreemde tooneelletterkunde:
Candida, door G Bernard Shaw.
De Wilde Eend, door H. Ibsen.
Spoken, id. id
De Meester, door Herman Bahr.
Het Duel, door H. Lavedan.
Moraal, door L. Thoma.
De Toevlucht, door Daris Nicodemi.
Eenakters:
Bietje, door M. Sabbe.
De Schoone Droom, door Gust. Van Hecke.
Vastenavendfeest, door H. Ballieus.
De Kamerzanger, door Frank Wedekind.
De Rosse, door Jules Renard.
Anatol, door Arthur Schmitzler.
Herfstteekenen, door Aug. Strindberg.
Boete, door Kärner, vertaald door J. Hinderdaal.

De kunstvertoningen hebben plaats iedere Donderdag.

Aan de Vlamingen nu de onderneming in 't leven te houden.

Onze Landbouw

Ratelaers in de weiden.

Eenieder kent het onkruid dat in vochtige weiden zooveel voorkomt en dat den naam draagt van ratelaars of ratels. (Rinanthus).

Het is eene plant van 30 tot 40 centimeters hoogte met gele bloem en dat bij rijp worden, tamelijk veel zaadbellen draagt.

't Is zeer moeilijk de weiden, waar dit onkruid woekert daarvan te zuiveren. En iedereen weet welk groot nadeel het berokkent aan de grasopbrengst.

Wij vinden in de Landbode van 17 September 1904, daarover eene zeer belangrijke bijdrage van de pen van M. De Caluwe, staatslandbouwkundige voor Oost-Vlaanderen.

Wij meenen, zegt M. De Caluwe, onder andere dat men zich op eenvoudige en doeltreffende wijze van de ratels en ook van veel ander onkruid kan ontmaken, namelijk door eene oordeelkundige bemesting der graslanden, waarop die nadeelige gewassen overvloedig voorkomen. Het is toch genoeg gekend dat de ratels en ander onkruid goed gedijen daar waar de goede grassoorten niet wel doorgroeien.

Daarom deed die geleerde eenige proeven op scheldemeerschen, van zeer geringe opbrengst, doordien er de ratels en ander onkruid eene ruime plaats innamen. De grassen waren tenger, mager en weinig ontwikkeld; de klaverplanten waren uiterst klein en onbeduidend.

Hij nam daartoe 8 perceelen, ieder van eene are groot en bemestte ze op verschillende wijze zooals hieronder aangeduid. De minerale meststoffen werden in het najaar of gedurende den winter toegediend.

In Maart en in Mei werd op al de perceelen sodanitraat uitgestrooid.

Gedurende het volgende jaar werd dezelfde bemesting herhaald en wel dezelfde meststoffen op dezelfde perceelen.

Op het einde van Juni werd het gras afgemaaid en zorgvuldig gewogen en men bekwam den volgenden uitslag:

	Gras kgs per are	Hooi kgs per are
a) zonder bemesting	144,7	29,1
1 sodanitraat	199.2	39.3
2 sodanitr. en staatslakken	190,3	38,6
3 sodan., staajsl. en choorp.	350,0	58,9
4 als 3	336,4	58,6
5 als 2	190,1	41,2
6 sod. min. fosf. en chloorp.	310,2	53,8
7 als 1	196,9	35,1

Uit deze opgaven blijkt hoezeer het chloorpotasch gunstig geweest is voor den wasdom, op de perceelen waar dit zout gebruikt werd en wel op 3, 4 en 6 waar de opbrengst aanzienlijk hooger was dan op al de andere. Maar wat daarbij vooral opmerking verdient zegt M. De Caluwe, is de verdwijning der ratels. Op de perceelen waar geen potaschzouten werden toegediend, tierde dit onkruid welig voort. Op perceelen 3, 4 en 6 integendeel, waar

gedurende twee achtereenvolgende jaren chloorpotasch is aangewend geworden. was ter nauwernood nog hier en daar eene ratelplant waar te nemen, die dan nog zeer laattijdig bloeide, zoodat zij bij het afmaaien nog niet in zaad was gekomen.

Wij hebben er aan gehouden den uitslag dezer proeven mede te deelen, opdat de landbouwers, welke ratels in hunne weiden mochten hebben. er op tijd en stond hun profijt kunnen mede doen. Voegen wij hierbij dat kainiet heel voordeelig chloorpotasch vervangt.

WILLIAM

Ingezonden

Gent, den 30 December 1915.

Geachte Heer Hoofdopsteller,

Een mijner vrienden die zooeven uit Brussel is teruggekeerd, deelde mij mede dat luidens berichten uit de Nederlandsche bladen, de regeering van Le Havre zinnens is zich aan te sluiten bij de overeenkomst van London waardoor België geen afzonderlijken vrede zou sluiten. Ik meen dat dit voornemen van zou groote draagwijdte is, dat wij het niet onopgemerkt kunnen laten voorbijgaan. Het is zeker dat zoo België zich aansluit bij de overeenkomst van Londen het lot en de toekomst van ons land onvoorwaardelijk gebonden zijn aan de belangen, en dan het lot der Ententemachten. Gij zult, hoop ik, met mij bekennen dat dit niet mag noch kan geschieden zonder voorkennis en goedkeuring van de bevolking van het land of allerminst zonder raadpleging van zijne vertegenwoordigers. Gij zult mij allicht doen opmerken dat de Kamers niet kunnen geraadpleegd worden en dat de regeering dus moet beslissen.

Ik zal alleen antwoorden dat verscheiden maatregels door de regeering niet zijn genomen omdat de Kamers niet konden geraadpleegd worden.

Ik meen dat in eene beslissing waardoor de belangen van ons land onvoorwaardelijk worden verbonden en gebonden aan de belangen van andere landen het geheele volstrekt moet geraadpleegd worden.

Zoo dit voor den oogenblik niet mogelijk is, mag ook dergelijk besluit niet door de regeering worden genomen al zou deze de meerderheid der bevolking vertegenwoordigen ietst wat in België het geval was sinds jaren. Acht gij het niet uiterst noodig dat ons volk worden ingelicht over de plannen die door de verwijderde regeering worden gekoesterd, en denkt gij niet dat er dient verzet aangeteekend te worden tegen het voornemen ons van nuaf aan en zonder verkennis der bevolking en zelfs naar ik meen tegen den wil van een groot deel dier bevolking in als strijdende partijstelling te doen kiezen in een strijd waarin zij tegen onzen wil zijn medegetrokken ?

Dat men het zich wel voorhoude : ons aansluiten bij de overeenkomst van Londen is het sluiten van den vrede voor ons land geheel onafhankelijk maken van de wenschen, ja bevelen van de overige landen die deze overeenkomst hebben geteekend. Dus al zouden de Centraalmachten aan België nog zulke gunstige vredesvoorwaarden voorstellen wij zouden ze niet mogen aanvaarden, zonder de toestemming van Engeland, Frankrijk, Rusland, Italie, Servie en . . . Japan.

Ik ben overtuigd dat bijna iedereen in ons land dit zal afkeuren en ik stel dan ook voor dat een volksmanifest worde opgesteld om de regeering den volkswil kenbaar te maken en om te verlangen dat wij zelf zonder eenige vreemde inmenging of dwang zouden beslissen welken vrede wij zouden aannemen.

Met hartelijken dank voor de plaatsing bied ik U geachte Heer Hoofopsteller mijne oprechte Vlaamsche groeten.

R. VANNAMEN.

Stadsnieuws

Bericht aan onze bestendige lezers :

Met nieuwjaar, geven we u een kunst-kalender ten geschenke, die door onze verkopers kosteloos moet worden afgegeven.

Opeischingen.

De Burgemeester brengt ter algemeene kennis dat hij de volgende mededeeling ontvangen heeft (vertaling) :

« De aandacht van de Stad Gent wordt « gevestigd op het feit, dat al de erken- « ningen betreffende voeding, levensmid- « delen, voeder geleverd tot 14 of 20 De- « cember, die niet tot den 5 Januari 1916 « in de Commandantuur ter goedkeuring « ingediend geworden zijn, niet meer « erkend noch betaald worden. Er wordt « verzocht dit ter kennis van het publiek « te brengen. »

De Kommandant der Etape,
o. b.
(get). PULKOWSKI.

Gent, den 29 December 1915.

De Burgemeester,
E. BRAUN.

Bericht.

De levensbewijzen, voor de burgerlijke en geestelijke pensioenen zullen afgeleverd worden Woensdag 5e Januari; de militaire pensioenen op Donderdag 6e Januari aanstaande.

Leert teekeningen lezen en begrijpen.

De vakkundige lessen van dezen belangrijken leergang worden met goed gevolg voortgezet. De 6e les heeft plaats op Zondag 2 Januari, om 11 1/2 u. 's voormiddags, in de bovenzaal van ons lokaal, St. Baafsplaats, of Kruisstraat. nr 2 (Bijzondere ingang).

Vakboekerij. Vóór de lessen, van 10 1/2 u. tot 11 1/2 u. is de uitgebreide vakbibliotheek voor het publiek open gesteld.

Gemengd Nieuws

West-Vlaanderen

Kortrijk. — *Diefstal met inbraak.* — Dieven zijn in den nacht van Zaterdag op Zondag ingebroken in het magazijn van het Voedingskomiteit, gevestigd in de verwerij van den heer Raymond Nolf, Vlaanderenkaai Zij hebben verscheidene kisten koopwaar onder andere macaroni, bewaarde melk, vleesch, enz. buit gemaakt. Het gestolene beloopt tot eene gezamenlijke weerde van rond de 200 franken. De geburen hebben niet het minste gehoord.

Wat verder langs den anderen kant der vaart werd ten nadeele van den sluismeester, Karel Deroose, een groote ladder gestolen Men is van oordeel dat de dieven den tweeden diefstal gepleegd hebben om te gemakkelijker den eersten en belangrijksten te bedrijven. De politie zoekt ieverig de daders op.

— De genaamde Alfons Van Eeckhoutte, aardewerker, wonende alhier in een logisthuis der Bruggestraat, bestatigde zaterdag avond, bij zijne 't huiskomst dat dieven in zijne kamer gedrongen waren. Zij hadden een koffer opengebroken en uit deze eene som van 60 franken ontvreemd. De policie van dit geval verwittigd heeft een onderzoek ingesteld.

Brabant

Brussel. — *Alhambra.* — *De Nieuwjaarsweek.* — Ter gelege nheid der nieuwjaarsweek stelt het bestuur van « Het Vlaamsch Tooneel » Alhambraschouwburg, een programma saam, bestaande uit enkele der bij het publiek best bekende en meest geliefde stukken.

Zaterdag 1 Januari : « De Kroegzangeres » met Mev. Hart en den heer A. Darden aan het hoofd en in het 3e tafereel, den altijd bijval oogstenden Apachendans.

Zondag 2, Maandag 3 en Dinsdag 4 Januari : « Paljas » het beroemde drama uit het kunstenaarsleven. De uitstekende tooneelspeler H Aug. Cornelis treedt in de hootdrol op en zal ermee een zijner meest befaamde glansrollen terugvinden

Woensdag 5 Januari : « Kleine Jaak ». Het publiek zal in dit boeiende werk voor het laatst de geliefde kleine Ghys in deze rol toejuichen

Donderdag 6 Januari : Kunstvertooning. Laatste vertooning van « Op Hoop van Zegen », spel van de zee in 4 bedrijven, door Herm. Heijermans Jr.

Zondag 2 Januari in dagvertooning: laatste opvoering van « Sherlock Holmes » het groot detectievendrama dat zooveel bijval in den Alhambra bekomt.

De avondvertooningen vangen aan om 8 1/2 u. (M.E.T). De dagvertooningen om 3 1/2 u. (M.E.T.)

Het verhuurbureel is open van 11 tot 6 1/2 u. (M.E.T.).

De prijzen der plaatsen zijn zeer verminderd.

Burgerlijke stand

GENT. — Geboorteaang. van 28 en 29 Dec. — Rachel Van Loo, Ganzendriesstraat, 76. — Margareta De Mol, Boomstraat, 21. — Frans Derop, Kastanjestraat, 214. — Ludwine Sebruyns, Zeugstege, 4. — Serafien Lippens, Hamerstraat, 142. — Doria Warny, Kraaistraat, 39. — Augusta Corryn, Kl. Meerhem, 44. — Evarist Dua, Sint-Pietersnieuwstraat, 150. — Clement D'hont, Palmboomstraat, 16.

Overlijden van 28 Dec. — Margareta Baute 22 j., z. b., Kunstlaan, 35. — Filomena Van Damme, 57 j., z. b., wed. Temmerman, Va Crombrugghestraat, 99. — Renaat Smulders 1 j., Pollepelstraat, 32.

Overlijden van 29 Dec. — Maria Delfosse, 40 j., echtg. Wauters, Guinardstr., 30. — August Droochenbroodt, 7 m., Ghistel.

Huwelijken van 30 Dec. — Herman Mortelmans, bediende, Posthoornstraat, 3 met Elodia Nevejans, z. b., Nederkouter, 43. — Leo Verriest, handelaar, Coupuregang, 45 met Martha Renaux, z. b., Marnixstraat, 20.

KORTRIJK. — Aangifte van den 18 tot den 24 December.

Geboorten. — Juliaan Parmentier, Meenenstraat. — Albrecht Ghiemans, Koer Steyt, 1. — Joris Degroote, Beekstraat, 3. — Simonne Mattelaer, Edmond Depraeterestraat, 5. — Marie Vanhelleputte, Verruelaan, 33. — Elisabeth Lefebvre, Bruyningstraat, 4. — Martha Goetjaer, Sint-Antoniusstraat, 8. — Elisabeth Debrabandere, Albrechtstraat, 7. — Rogier Masure, Doornijksteenweg, 35. — Simonna Sengier, Wandelingstraat, 15.

Overlijden. — Emiliana Degraeve, 15 m., Swaveghemstraat, 156. — Eugenia Lambert, 79 j., z. b., wed. Jan Claus, Gehucht Pottelberg, 1. — Celina Demeestere, 75 j., z. b., echt. Jozef Debels, Beverlaai, 1. — Erna Lefebure, 20 m., Groeninghebeluik, 6. — Magdalena Nuyttens, 11 m , Sint-Jansbeluik, 23.

Maria Vantomme, 8 j., Stovestr., 1. — Zosima Viaene, 19 j., bord., gehucht Het Hooghe, 34. — Filomena Van Tieghem, 75 j., dienstm., Doornijkstraat, 58. — Maria Holvoet, 64 j., z. b., echtg. Frans Denys, Kasteelstr., 14. — Klementia Varrasse, 78 j., z. b., echtgenoote Willem Debouvrie, gehucht Sint-Anna, gehuisvest te Moskroen.

BOEKEN

Prijsvermindering

Er bliiven ons nog enkele boeken van

Prof. Dr J. V. De Groot

Levenswijding
en
Wedergeboorte

Samen ingenaaid . fr. 1,75

Ten bureele : van 10 tot 1 en van 4 tot 6

40, Begijnhoflaan, 40

— GENT —

(282

EENE GOEDE
BROODWINNING
wordt aangeboden aan menschen van goeden
« WIL »
Er is kans 200 per honderd WINST te doen.
Vraagt inlichtingen :
Begijnhoflaan, 40
GENT
(297

Leest ! Leest ! ! Leest ! ! !
DE KINDERWERELD
Geïllustreerd weekblad voor de Jeugd
Vraagt het aan onze verkoopers. Prijs 7 centiemen.
(295

Abonneert U op
DE VLAAMSCHE POST
het radicale Vlaamschgezinde dagblad, orgaan der
JONG-VLAAMSCHE BEWEGING
die ijvert voor een
ZELFSTANDIG VLAAMSCH-VLAANDEREN
Vraagt een wekelijksch abonnement aan onze voortverkoopers
PRIJS : FR. 0,25 PER WEEK
ABONNEMENTSPRIJZEN :

Alleen voor het Gouvernementsgebied per post besteld, dus in de plaatsen waar geen depothouder woont :		Voor het Buitenland :	
Per maand :	2,25 fr.	Per maand :	3,00 fr.
drie maand :	6,50 fr.	drie maand :	8,50 fr.
zes maand :	12,00 fr.	zes maand :	15,50 fr.
jaar :	20,00 fr.	jaar :	30,00 fr.

Voor het Etappen- en Operatiegebied : zich wenden tot onze depothouders

KOMT TE VERSCHIJNEN
Nieuw Prentenboek
VOOR DE JEUGD EN HET HUISGEZIN
Prachtig gekleurd en versierd met honderden en honderden
Plaatjes, Vertellingen, Anekdoten, Raadsels, enz.
Te verkrijgen bij onze verkoopers :
Prijs 25 centiemen
(296

Men vraagt te koopen : Een *magneto* per occasie wordt te koop gevraagd, voor motor monocylinder, mogelijk merk « Bosch ». Schrijven onder de letters V. D. bureel van dit blad. (303

Vraagt plaats : Een deftige bureelbediende, goed op de hoogte van alle bureelwerk, vlaamsch en fransch kennende, vraagt plaats voor alle werk. Schrijven bureel van dit blad onder de letters D. P. (304

MEN VRAAGT
Dagbladverkoopers
GOED en VAST LOON
Onnoodig zich aan te bieden, indien men niet op de hoogte der zaak is.
Aanbiedingen worden ontvangen van 10 tot 1 en van 3 tot 6 uren.
BEGIJNHOFLAAN, 40, GENT
(300

Kleine Aankondigingen

Kamer te huren : In een gesloten burgershuis is eene kamer te huren, voor dame alleen met of zonder kost. Schrijven bureel van dit blad, onder de letters A L. (301

Over te nemen : Door ziekte over te nemen, eene wel gekalante Groensel- en Fruitwinkel, in een volkrijke werkmanswijk, aan zeer voordeeligen prijs. Schrijven bureel van dit blad onder de letters V. W. (302

Officieele Eerelijst
onzer
Gesneuvelde Soldaten
Eerste lijst 5000 namen
Tweede » 500 »
samen te bekomen :
Begijnhoflaan, 40, GENT
van 10 tot 1 en van 4 tot 6 u.
(283

Leest en Verspreidt
« De Vlaamsche Post »

PUBLIEKE FONDSEN
AANKOOP en VERKOOP
van
Belgische en Vreemde Waarden
zoowel van Staat en Steden als van Financiëele- en Nijverheidsgestichten, Koepons Cedulas Argentina.
Betaling van alle betaalbare koepons. Seffens uitbetaling van de koupons Nord Espagne spéciale, Pampelime, Saragosse, enz. Cedulas inbegrepen vervaldagen Januari 1916, Uruguay, Dominicains, Japan, Argentins 4 1/2 1911 1887. Belge 3 %, Annuité 3 % Congo 4 %. Buurtspoorwegen 3 %, Gemeentekrediet 3 % en 4 %.
Aug. Van den Bogaert
Botermarkt, 10, Gent
(280

De volgende vlugschriften over Vlaanderen zijn te bekomen bij het beheer van ons blad : Fr.

1. De Geschiedkundige Namen der Vlaamsche Nederlanden 0,25

2. Frankrijk in Vlaanderen 0,15

(verschenen voor den oorlog)